

ชื่อผลงาน “การพยาบาลผู้คลอดที่มีภาวะตกเลือดหลังคลอด”

ชื่อผู้ทำผลงาน นางพรนิตา นางวงศ์

ระยะเวลาดำเนินการ 3-5 กุมภาพันธ์ 2562

บทคัดย่อ

ภาวะตกเลือดหลังคลอดเป็นภาวะแทรกซ้อนของการคลอดที่พบได้มากที่สุด และเป็นสาเหตุการตายของมารดาอันดับต้นๆ ของประเทศและทั่วโลก โดยเฉพาะในประเทศไทยพบอัตราตายของมารดาทั่วประเทศ 23.3 ต่อการเกิดมีชีพแสนราย(กระทรวงสาธารณสุข, 2557) พบว่าสาเหตุการตายของมารดาได้แก่ การตกเลือดหลังคลอด โดยภาวะตกเลือดหลังคลอดเป็นหนึ่งในสาเหตุการตายของผู้คลอดที่พบบ่อยที่สุด(พบร้อยละ 27.1) เมื่อเกิดภาวะนี้ถ้าผู้คลอดได้รับการช่วยเหลือที่รวดเร็ว และเหมาะสม ผู้คลอดก็จะสามารถกลับคืนสู่สภาวะปกติได้ แต่ถ้าได้รับการช่วยเหลือช้าหรือไม่เหมาะสม ก็อาจทำให้เกิดภาวะช็อกหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนจนไม่สามารถกลับคืนสู่สภาวะปกติได้อีก ผู้คลอดอาจเสียชีวิตได้

ภาวะตกเลือดหลังคลอด(Postpartum hemorrhage) หมายถึงภาวะที่มีการเสียเลือดทางช่องคลอดตั้งแต่ 500 มิลลิลิตรขึ้นไป หรือเมื่อมีการลดลงของความเข้มข้นของเลือด(hematocrit) ร้อยละ 10 หรือมากกว่าร้อยละ 1 ของน้ำนักตัว และในรายที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องต้องมีการสูญเสียเลือดที่มากกว่า 1,000 มิลลิลิตรขึ้นไปโดยการตกเลือดหลังคลอดแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. การตกเลือดหลังคลอดระยะแรก (Early postpartum hemorrhage) เป็นการตกเลือดหลังคลอดใน 24 ชั่วโมงแรกหลังคลอด
2. การตกเลือดหลังคลอดระยะหลัง (late postpartum hemorrhage) เป็นการตกเลือดหลังคลอดภายหลัง 24 ชั่วโมง ไปจนถึง 6 สัปดาห์หลังคลอด

แบ่งสาเหตุของการตกเลือดหลังคลอดได้ดังนี้

1. มดลูกหดตัวไม่ดี
2. การฉีกขาดของช่องทางคลอด
3. การที่มีเศษรกค้างภายในโพรงมดลูก
4. ความผิดปกติในกลไกการแข็งตัวของเลือด

ในส่วนของ งานการพยาบาลผู้คลอด โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด M2 จำนวน 130 เตียง งานการพยาบาลผู้คลอด มีจำนวนเตียงรอกคลอด 5 เตียง มีห้องคลอดจำนวน 1 ห้อง เตียงคลอด 3 เตียงให้บริการรับหญิงตั้งครรภ์ที่มาคลอดปกติและมีภาวะแทรกซ้อน ทุกวัยตั้งแต่อายุครรภ์ 28-42 สัปดาห์ ทั้งในและนอกเขตบริการ เนื่องจากมีสูติแพทย์มีการผ่าตัดคลอด มีพยาบาลวิชาชีพประจำห้องคลอดจำนวน 9 คน ตามบริบทโรงพยาบาลและขอบเขตตามมาตรฐานวิชาชีพ พยาบาลวิชาชีพสามารถทำคลอดปกติและให้การดูแลทารกแรกเกิดได้ พบว่าในปีงบประมาณ 2561 มีหญิงตั้งครรภ์ที่มาคลอดที่โรงพยาบาลชุมชนรวมทั้งสิ้น 714 ราย มีมารดาหลังคลอดพบภาวะตกเลือดหลังคลอดจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.82 งานการพยาบาลผู้คลอดมีการนำถุงตวงเลือดเข้ามาใช้เมื่อมีการคลอดปกติทุกราย เพื่อใช้ในการประเมินปริมาณเลือดที่ออกทางช่องคลอดที่แน่นอนและแม่นยำ และเพื่อใช้ในการวินิจฉัยการตกเลือดได้